

Spolu tvoríme kraj:

konferencia o občianskej spoločnosti v Trnavskom kraji:

HRANICE SLOBODY SLOVA

štvrtok / 24. 10. 2024

od 9.00 h do 16.00 h

Divadlo J. Palárika v Trnave

Zrkadlová sála

Organizátor:

**TT
SK** TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Spolupracujúce organizácie:

**KI
RA** KRAJSKÁ
INOVACNÁ
ROZVOJOVÁ
AGENTÚRA

ÜCM
UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA V TRNAVE

Konferencia o občianskej spoločnosti je súčasťou série podujatí, ktorými si v našom regióne chceme pripomenúť kľúčovú dejinnú udalosť. Spoločne s Vami budeme reflektovať cestu, ktorú sme ako spoločnosť prešli a uvažovať o výzvach, pred ktorými stojíme. Onedlho si totižto pripomenieme 35. výročie Nežnej revolúcie. Výročie udalostí, ktoré naštartovali zásadné zmeny v charaktere štátu.

Táto cesta nebola a nie je jednoduchá ani priamočiara, no v celom príbehu našej slobody a demokracie zohráva zásadnú rolu aj občianska spoločnosť. Tá bola a je hýbateľom zmien a stále pripomína hodnoty a zásady prosperujúcej demokratickej spoločnosti. Okrem toho denne pomáha zvyšovať kvalitu života v regiónoch. Aj preto si v Trnavskom kraji myslíme, že partnerstvo samospráv a občianskej spoločnosti by malo byť samozrejmosťou.

Tretí ročník tohto podujatia je príležitosťou pripomenúť sebe i verejnosti, že občianska spoločnosť je neodmysliteľnou súčasťou vyspelej demokratickej spoločnosti, ktorá prináša hodnoty, na ktorých záleží.

Účastníkom dnešnej konferencie želám veľa podnetných diskusií, výmenu skúseností, informácií aj vzájomných kontaktov.

Teším sa na nové zaujímavé projekty a partnerskú spoluprácu.

Jozef VISKUPIČ, trnavský župan

Spolu tvoríme kraj:

konferencia o občianskej spoločnosti v Trnavskom kraji

HRANICE SLOBODY SLOVA

Štvrtok / 24. október 2024 / 8.30 h – 16.00 h

Divadlo J. Palárika v Trnave / Zrkadlová sála

Línia konferencie: Liberálna demokracia je viac než len formálny systém rozhodovania väčšiny. Skúsenosti, ktoré sme v Európe počas 20. storočia nadobudli aj za cenu obrovských obetí, nám ukázali, že bez právneho štátu či garantovania ľudských práv a slobodných médií môže demokracia veľmi rýchlo skĺznuť do tyranie väčšiny.

Slobodné médiá a aktívna občianska spoločnosť sú jednoducho neodmysliteľnou súčasťou demokratickej spoločnosti. Zabezpečujú informovanosť občanov a vďaka tejto informovanosti aj účinnú verejnú kontrolu výkonu moci na všetkých úrovniach.

Tradičné médiá ako noviny, rozhlas a televízia čelia výzvam, pričom na lokálnej

a regionálnej úrovni narážajú na problémy kvality a nezávislosti. Mnohé z nich sú financované z verejných zdrojov prípadne konkrétnymi biznismenmi alebo finančnými skupinami, čo môže viesť k nedostatočnej nezávislosti a skreslenej informovanosti.

Príchod technológií sociálnych médií priniesol veľkú paradigmatickú zmenu v oblasti šírenia informácií. Na jednej strane sociálne médiá mimoriadne účinne demokratizovali šírenie informácií k verejnosti a verejnosťou. Na druhej strane však zostáva nevyriešená odvrátená strana tejto sily, ktorou je jednoduché a účinné šírenie dezinformácií, klamstiev, hoaxov či nenávistných názorov.

Akú rolu dnes zohrávajú alebo môžu zohrávať mimovládne organizácie a občianska spoločnosť ako celok? Akým "hraniciam slobody slova" čelia v praxi? Sú verejné inštitúcie na centrálnej úrovni, ale aj na úrovni obcí, miest a samosprávnych krajov, zdrojom dôveryhodných informácií založených na faktoch? Čo možno urobiť preto, aby hranice slobody slova zostali dostatočne voľné pre udržanie zdravého demokratického prostredia?

Konferencia "Hranice slobody slova v občianskej spoločnosti" je reakciou na

prebiehajúci verejný diskurz, pričom naším základným cieľom je:

- diskutovať o výzvach, ktorým čelia slobodné médiá a občianska spoločnosť na Slovensku;
- zdieľať skúsenosti a príklady dobrej praxe z domova i zo zahraničia;
- hľadať riešenia, ako posilniť slobodu slova a informovanosť občanov.

Pridajte sa k nám a buďte súčasťou budovania silnej a informovanej občianskej spoločnosti!

Moderátor: Michal HAVRAN

Organizátor:

TT TRNAVSKÝ
SK SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Spolupracujúce organizácie:

KI KRAJSKÁ
RA INOVAČNÁ
ROZVOJOVÁ
AGENTÚRA

ÜCM
UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA V TRNAVE

- 8:30 – 9:00 **Registrácia a coffee break**
- 9:00 – 9:30 **Otvorenie konferencie**
- príhovor predsedu Trnavského samosprávneho kraja **Jozefa Viskupiča**
 - príhovor rektorky Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave **prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD.**
- 9:30 – 11:00 **Hranice slobody slova v občianskej spoločnosti (diskusia)**
- **Mgr. Jozef Viskupič**, predseda Trnavského samosprávneho kraja
 - **JUDr. PhDr. Martin Solík, PhD.**, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
 - **Prof. PhDr. Iveta Radičová, PhD.** dekanka Fakulty masmédií Paneurópskej vysokej školy
- 11:05 – 12:15 **Bárdy a Káčer: Hranice slobody slova (podcast)**
- Peter Bárdy
 - Rastislav Káčer
- 12:15 – 13:00 **Obed**
- 13:00 – 14:00 **Vedátor: Kritické myslenie ako imunitný systém spoločnosti (podcast)**
- Samuel Kováčik
 - Jozef Kleberc
- 14:00 – 14:30 **Transparency Intenational Slovensko – Nakoľko slobodné sú obecné médiá a prečo sa v slovenských regiónoch rozmáhajú mediálne púšte? (prezentácia)**
- Martina Hilbertová
- 14:30 – 15:45 **Význam a úlohy médií pre spoločnosť 21. storočia (diskusia)**
- Roman Krpelan, riaditeľ denníka SME,
 - Zoltán Szalay, Vedúci redaktor spravodajského webu v maďarčine Napunk.sk
 - Miro Frindt, DVTV.sk
- 15:45 – 16:00 **Záverečné slovo organizátorov**

DISKUTÉRI:

Jozef
VISKUPIČ

Katarína
SLOBODOVÁ NOVÁKOVÁ

Martin
SOLÍK

Iveta
RADIČOVÁ

Peter
BÁRDY

Rastislav
KÁČER

Samuel
KOVÁČIK

Jozef
KLEBERC

Martina
HILBERTOVÁ

Roman
KRPELAN

Zoltán
SZALAY

Miro
FRINDT

Participatívny rozpočet TTSK je zameraný na podporu občianskeho aktivizmu obyvateľov kraja a realizáciu autentických občianskych a komunitných projektov. V rámci vízie budovania trvale udržateľnej spoločnosti je cieľom participatívneho rozpočtu podporiť budovanie krajskej identity a podporiť vytváranie komunit smerujúcich k verejnému prospechu. Participatívny rozpočet je proces, na základe ktorého môžu obyvatelia miest a obcí rozhodnúť o využití časti finančných prostriedkov z rozpočtu TTSK. Zapájanie a aktívne rozhodovanie obyvateľov prebieha od roku 2019, kedy bol prvýkrát spustený Participatívny rozpočet TTSK.

Participatívny rozpočet v číslach

	2019	2020/ 2021	2021/2022 (covid)	2022/ 2023	SPOLU
Verejné stretnutia	19	24	22	28	93
Podané projekty	113	154	70	98	435
Úspešné projekty	56	57	54	53	220
Hlasujúci	17 463	20 630	11 254	21 771	71 118
Hlasy	55 379	69 959	35 734	70 762	231 934
Prerozdelených EUR SPOLU					1 mil. €

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET TVORÍME KRAJ

Učenie šité na mieru

Cieľom projektu bolo uskutočniť špecializovaný koncept doučovania, ktorý je prispôbený osobnosti klienta. Každý z viac ako 100 žiakov si vyžadoval osobitný prístup, ktorý vyplýval z jeho zdravotných, sociálnych, časových a materiálnych možností.
Predkladateľ projektu: OZ Samaria

Adoptuj si stromček

Projekt umožnil 25 rodinám s deťmi adoptovať si svoj vlastný stromček a jeho spoločným zasadením vytvoriť komunitný ovocný sad. Okrem výsadby, sa o sad komunita aj stará. Každá s rodín získala na pamiatku certifikát o svojom adoptovanom strome.
Predkladateľ projektu: Senica 2.0

Jazdecké preteky pre jazdcov s hendikepom aj bez II.

Predkladateľ projektu zorganizoval preteky národného šampionátu huculských koní, ktorý spojil s komunitnou akciou pre širokú verejnosť. Svoju činnosť zameriava na starostlivosť o národné plemeno huculského koňa, ktorý pomáha liečiť telo a myseľ.
Predkladateľ projektu: Farma deda Severína

VÝNIMOČNÁ – dievčenský priestor

Vďaka projektu vznikol pre dospelávajúce dievčatá zo Serede a okolia program, ktorý im vytvára zázemie pre rast, objavovanie samej seba a budovanie zdravých vzťahov v bezpečnom prostredí. Na programe prednášajú odborníci z psychológie, biológie či sexuológie.
Predkladateľ projektu: KC Priestor

SPÄTNÁ VÄZBA OD PREDKLADATEĽOV PROJEKTOV:

Aké pozitíva počas procesu PR najviac ocenili predkladatelia projektov?

-
- Ochota vysvetliť, rýchla reakcia na žiadosť o informácie.
 - Chcela by som vyzdvihnúť komunikáciu s p. Sejnom. Vo všetkom sa snaží byť nápomocný, komunikácia s ním je príjemná. Na všetky moje otázky odpovedá vecne a rýchlo. Klobúk dole, len tak ďalej.
 - Maximálna spokojnosť s prácou a komunikáciou.
 - Dostatok informácií, spôsob hodnotenia s účasťou deliberácie považujem za spravodlivejšie a kvalitnejšie hodnotenie, než len hlasovanie. Ústretová a nápomocná komunikácia.
 - Proces PR TTSK je veľmi jednoduchý a tak otvorený pre všetkých, aj pre tých, ktorí nemajú veľa skúseností. Oceňujem skvelý prístup zamestnanca a promptné odpovede na otázky.
 - Koordinátor bol veľmi ústretový, ochotný a vždy poradil, s TTSK máme vždy pozitívne skúsenosti.
- Ochota konzultovať aj v čase mimo pracovnej doby, vyzvanie na doplnenie nejasností, čo považujem za veľmi ústretový krok.
 - Profesionálne zvládnutý proces zo strany TTSK.
 - Skutočne vidieť podporu zo strany TTSK, v prípade otázok sme dostali odpovede aj mimo pracovnej doby.
 - Komunikácia s pánom koordinátorom. Tak empatického úradníka som dávno nestretla. Maximálna ochota pomôcť, profesionál so zmyslom pre humor.
 - Včasná komunikácia, dostatok informácií o procese, ochota pomôcť.
 - Jasné pravidlá a veľká ochota dovysvetľovať skutočnosti.
 - Otvorená komunikácia, rýchla odpoveď, možnosť získať informácie aj mimo verejných stretnutí.

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH

Trnavský samosprávny kraj v školskom roku 2023/2024 otvoril 3.ročník **participatívneho rozpočtu na stredných školách**. Cieľom programu s názvom „Parti rozpočty na školách“ je zapojiť mladých ľudí do rozhodovania o diani vo svojom okolí. Trnavská župa poskytuje na realizáciu víťazných nápadov každej zo zapojených škôl 1.000 eur.

Počet zapojených škôl sa pritom každým rokom zvyšuje. Zatiaľ čo v prvom ročníku sa do programu zapojilo 20 a v 2.ročníku 35 stredných škôl, v aktuálnom ročníku sa ich počet ešte navýšil. Príležitosť spolupodieľať sa na komunitnom živote, rozhodovať sa a prijímať zodpovednosť využili žiaci zo všetkých 43 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK.

V roku 2023 sme školský participatívny rozpočet rozšírili o dobrovoľnícky rozmer s cieľom pomôcť aj komunitám v okolí školy. Za týmto účelom 6 stredných škôl v decembri 2022 absolvovalo vzdelávací program Service Learning vo výchove a vzdelávaní detí a mládeže k dobrovoľníctvu a následne využili získané poznatky v rámci svojich projektov. Poradilo sa tak zrealizovať niekoľko komunitne zameraných projektov, ktorých cieľom bolo nielen priniesť benefity pre školu a jej žiakov, ale napríklad i klientom domovov sociálnych služieb.

V Trnavskom kraji sa neustále snažíme program posúvať vpred a zlepšovať ho. Preto sme sa v roku 2023 v spolupráci s I Ambitious v rámci DASATO Academy - ročného programu neformálneho vzdelávania pre stredoškólakov a stredoškóláčky v našom regióne - venovali práve téme Participatívneho rozpočtu na stredných školách v Trnavskom kraji. Vďaka originálnym a inovatívnym nápadom ambicióznym a cieľavedomým mladých ľudí tak postupne začíname implementovať do programu viacero novíniek. Jednu z nich pritom zrealizujeme už v aktuálnom ročníku. A to vyhodnotenie projektov 3.ročníka na záverečnom podujatí, ktoré bude súčasťou pripravovanej konferencie Nestrať sa. Konferencie o príležitostiach pre mladých, ktorá sa uskutoční 15. 11. 2024 v Mestskej športovej hale Trnava.

STAV	ČÍSLO PROJEKTU	NÁZEV PROJEKTU	POČET OSOJ	POČET PLÁNOV
Aktivní	1	ZOBIGÁDA	500	
	2	POTRAVINY PROČ		

KIRATON

Trnavský samosprávny kraj v spolupráci s Krajskou inovačnou rozvojovou agentúrou (KIRA) a Dobrovoľníckym centrom Trnavského kraja organizoval už tretí ročník **krajského hackathonu s názvom Kiraton**. Úspešné 24-hodinové podujatie sa konalo v priestoroch Elektrárne Piešťany 22. a 23. septembra 2023. Tohtoročné zadanie malo viacero výziev na vytváranie podmienok pre dlhodobý, efektívny a systematický rozvoj spoločnosti, regiónu, ale aj samotných dobrovoľníkov. Išlo o oblasti aktívnej pomoci dobrovoľníkov, realizáciu vzdelávacích aktivít, vytvorenie dlhodobého dobrovoľníckeho programu, ale aj vybudovanie dostupných komunikačných kanálov.

Celkovo sa zúčastnilo 23 ľudí v šiestich tímoch. Počas celého priebehu boli účastníkom k dispozícii mentori z akademickej obce, neziskových organizácií a verejnej správy. Jednotlivé návrhy posudzovala počas záverečnej prezentácie trojčlenná odborná porota, ktorá víťazný tím odmenila sumou 2 500 eur.

Víťazom Kiratonu 3 sa stal tím Myšky, ktorý predstavil networkingovú aplikáciu na prepájanie verejného sektora, neziskových organizácií ako aj potenciálnych sponzorov. Cieľom je efektívnejšie oslovenie dobrovoľníkov spomedzi študentov župných stredných škôl, ich ďalšie vzdelávanie a motivácia. Na realizáciu výherného návrhu je vyčlenených 10 000 eur.

SOS GOMBÍK

Trnavský samosprávny kraj ako prvý spomedzi všetkých, spustil v roku 2020 bezplatnú **službu domáceho tiesňového volania** určenú pre samostatne žijúcich obyvateľov na území kraja. Služba domáceho tiesňového volania umožňuje klientom v núdzovej situácii zavolať pomoc.

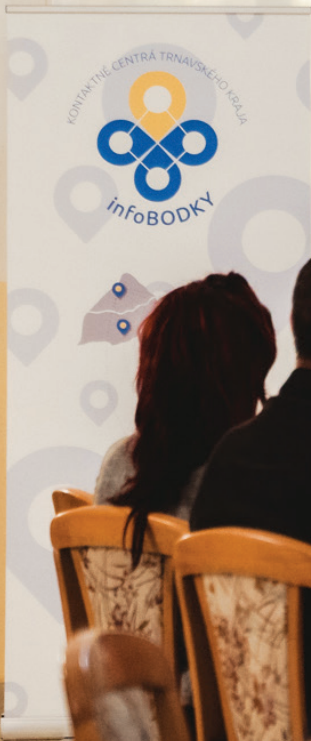
Trnavská župa zabezpečuje službu prostredníctvom Krajskej inovačnej rozvojovej agentúry (KIRA) a v spolupráci s ASSR. Po vyvolaní tiesňového volania prostredníctvom tlačidla z ktoréhokoľvek miesta v domácnosti sa užívateľ dovoľá zdravotne vyškolenému personálu dispečingu, ktorý následne situáciu vyhodnotí a v prípade potreby zabezpečí pomoc.

Tlačidlo tiesňového volania je ľahko prenosné, možno ho nosiť na zápästí ako náramok alebo na krku ako privesok. Telefonické spojenie s dispečingom po stlačení SOS tlačidla zabezpečuje pevná základňa, ktorá je v domácnosti strategicky umiestnená. Všetky finančné náklady spojené s inštaláciou základne v domácnosti klienta, ako aj služby non-stop dispečingu hradí trnavská župa.

Službu aktuálne využíva 472 klientov v 66-tich mestách a obciach na území Trnavského kraja. Doteraz klienti v núdzovej situácii uskutočnili na dispečing až 5 934 volaní, pričom až 583-krát bola ku klientovi privolaná kontaktná osoba a 122-krát im bola zabezpečená záchranná zdravotná služba.

V roku 2023 župa v spolupráci s Asociáciou samaritánov Slovenskej republiky (ASSR) službu dokonca rozšírila, a bude ju poskytovať aj v maďarskom jazyku. Keďže na území nášho kraja žije aj veľká časť ľudí, ktorí komunikujú v maďarskom jazyku, rozhodli sme sa službu posilniť. Takto budú môcť klienti, ktorí požiadajú o službu v maďarčine, budú môcť po stlačení SOS Gombíka v núdzovej situácii komunikovať s dispečingom prostredníctvom tlmočníka.

INFOBODKY

InfoBODKY slúžia ako neformálne kontaktné miesta Trnavského kraja pre zlepšenie fungovania občianskej spoločnosti v jednotlivých okresoch. Prostredníctvom infoBODIEK sa iné občianske združenia a neziskové organizácie, pôsobiace v neziskovom a komunitnom sektore, môžu informovať o možnostiach založenia vlastnej organizácie, o tom, ako napísať projekt či ako požiadať o grant. Občianske združenia pôsobiace ako „poradne“ a iniciátori sieťovacích a vzdelávacích aktivít, už pred vznikom projektu infoBODKY boli aktívnymi aktérmi v občianskej spoločnosti. Tento koncept spolupráce medzi krajom a neziskovým sektorom oslovil aj zahraničnú mimovládnu organizáciu JINAG, Jihomoravská agentúra pro veřejné inovace v zriaďovateľskej spoločnosti Juhomoravského kraja. S JINAG sme sa zapojili do výzvy Interreg CZ-SK na Podporu inštitucionálnej kapacity orgánov verejnej moci a zainteresovaných strán s cieľom realizovať projekty a iniciatívy územnej spolupráce v cezhraničnom kontexte. Tento krok nám umožní zjednodušiť procesy cezhraničnej spolupráce neziskového sektora a zvýšenie efektivity verejnej správy podporou právnej a administratívnej spolupráce na hraniciach Juhomoravského a Trnavského kraja. Prvým impulzom v pohraničnej lokalite by boli infoPOINTY vyselektovaných OZ/aktívnych spolkov, ktoré by spolupracovali s Juhomoravským krajom podporné centrá verejnej správy na základe prenesenia know-how a modelu infoBODKY. Táto spolupráca vzniká ako priama odpoveď na potreby občianskych združení a aktívnych organizácií, ktoré na oboch stranách hraníc prejavujú záujem o neustále sieťovanie a neformálnu spoluprácu s úradmi.

České aj slovenské spolky z tohto projektu budú ťažiť z nadviazaných spoluprác a zapracovaných pripomienok k zmenám v grantoch. Ďalším aspektom je prenesený model evaluácie dotačných výziev z JMK na TTSK.

Nájdite si svoju infoBODKU vo svojom okrese. Viac informácií môžete nájsť na webovej stránke: **www.infobodky.tvorimekraj.sk**.

Organizátor:

TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Spolupracujúce organizácie:

KRAJSKÁ
INOVAČNÁ
ROZVOJOVÁ
AGENTÚRA

UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA V TRNAVE